Ankenævnet for Forsikring

892/12

Den 14. maj 2012 blev i sag nr. 81.077:

xxxxxx xxxxxxxx
xxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxxx

mod

Danica Pension
Parallelvej 17
2800 Lyngby

afsagt

k e n d e l s e :

Klagen vedrører, hvorvidt der er indgået aftale om pensionsordning i Danica Pension.

Selskabet henviser til, at klageren er blevet opfordret til at gøre tilbud, og at det er en forudsætning for antagelse, at klageren kan aflevere tilfredsstillende helbredsoplysninger.

Klagerens advokat har over for nævnet nedlagt påstand om, at selskabet skal anerkende, at der er indgået en bindende aftale om pensionsordning. I brev af 10/8 2011 til nævnet har han bl.a. anført:

"De faktiske omstændigheder er som følger:
Min klient blev ved brev af 24. november 2010 fra Danica Pension tilbudt en pensionsordning med virkning fra den 1. december 2010. Forsikringstilbuddet incl. de deri nævnte dokumenter, fremlægges som bilag …

Det fremgår af fremsendelsesskrivelsen af 24. november 2010 (bilag …), hvilke bilag, der var vedlagt tilbuddet. Det drejer sig om følgende:

1) Et kort overblik over pensionsordningen (resumé)
2) En dækningsoversigt, der uddybende beskriver, hvad pensionsordningen indeholder
3) En begæring

Umiddelbart efter tilbuddets modtagelse bestilte min klient tid hos egen læge med henblik på udfyldelse af helbredsattest den 7. december 2010.

Ved brev af 6. december 2010, jf. bilag … accepterer min klient tilbuddet, ved sin underskrift på den af Danica Pension vedlagte begæring om pension.

Min klient orienterer samtidig om at han allerede ved modtagelse af tilbuddet bestilte tid hos egen læge til den 7. december 2010 med henblik på udfyldelse af helbredsattesten, samt at han den 3. december 2010 desværre var udsat for et færdselsuheld.

Min klients accept af 6. december 2010 fremlægges som sagens bilag …

Af fremsendelsesskrivelsen af 24. november 2010 side 1 fremgår det, at min klient blot skal udfylde og underskrive begæringen inden for 3 uger. Det er ligeledes nævnt i dækningsoversigten, bilag … at tilbuddet gælder i 3 uger.

Der står ikke i fremsendelsesskrivelsen, eller det vedlagte materiale, at det er en betingelse, at der afgives helbredsattest.

I stedet fremgår det af fremsendelsesskrivelsen at Danica Pension har vedlagt en helbredsattest, som selskabet *'skal bruge på grund af størrelsen af din tab af erhvervsevne dækning'.*

Det fremgår ligeledes i bilag … i dækningsoversigten under overskriften **Helbred,** at *'Vi skal ikke have helbredsoplysninger'.*

Under overskriften **Erhverv** samme side, er det anført at *'Tilbuddet er afhængigt af at du oplyser din korrekte stilling ved accepten'.*

Der er ikke i tilbudsmaterialet angivet øvrige betingelser for indgåelse af aftale om pensionsordningen.

Min klient vælger dog som nævnt ovenfor, at få udfærdiget helbredsattest hos egen læge, der fremsendes til Danica Pension.

Danica Pension har i brev af 3. marts 2011 gjort gældende, at min klient som følge af at han bestiller tid hos lægen, dermed har accepteret vilkårene om risikobedømmelse. Samtidig henviser selskabet til at min klient ved sin underskrift på begæringen har erklæret sig indforstået med at Danica Pension kan forlange helbredsoplysninger.

Der er ikke enighed herom, idet aftalen ikke er betinget af helbredsoplysningerne. Det fremgår endvidere ikke af begæringen at der kræves helbredsoplysninger, eller at selskabet kan indhente helbredsoplysninger. Tilbuddet er efter ordlyden ubetinget.

Af begæringen fremgår det, at min klient skriver under på at selskabet ***internt må udveksle*** de oplysninger selskabet får vedrørende pensioner og dækninger samt helbred. Formålet er angivet til at sikre at selskabet kan rådgive min klient korrekt, samt har mulighed for at fremsende markedsføringsmateriale til min klient.

Der er som nævnt ikke givet samtykke til indhentelse af helbredsoplysninger på begæringen.

Min klient har kortvarigt været sygemeldt efter færdselsuheldet den 3. december 2010 frem til den 3. januar 2011 hvor han startede op på deltid, og arbejder nu igen pr. 2. februar 2011 på fuld tid som før uheldet.

<u>Anbringender:</u>

Til støtte for de nedlagte påstande gøres det principalt gældende:

- at Danica Pensions ubetingede tilbud af 24. november 2010, der følges op af min klients accept af 6. december 2010 indebærer, at der er indgået en aftale på de vilkår, der fremgår af tilbuddet, jf. Aftaleloven.

- at tilbuddet er accepteret rettidigt, idet Danica Pension har angivet at tilbuddet er gældende i 3 uger, jf. bilag … (Dækningsoversigt - tilbud) side 9.

- at der intet er, i det konkrete tilbudsmateriale, der indikerer, at der er tale om en opfordring til at give tilbud jf. Aftalelovens § 9. Det fremgår direkte af fremsendelsesskrivelsen af 24. november 2010, at det er angivet som et tilbud, ligesom der er vedlagt dokument benævnt 'KORT OVERBLIK over tilbud', samt
'Dækningsoversigt - tilbud'.

– at det fremsendte materiale i øvrigt giver anledning til at tro at aftale er indgået ved min klients accept,

> herunder at det er angivet at tilbuddet er gældende i 3 uger, at der ikke er angivet betingelser, udover oplysning om korrekt stilling, samt at tilbuddet direkte angiver at der ikke kræves helbredsoplysninger. Derudover er der udarbejdet en ganske detaljeret police.

- at Danica Pensions tilbud af 24. november 2010 ikke er *betinget af* eller i øvrigt angiver at være *betinget af* at der skal afgives *supplerende* helbredsoplysninger.

- at det fremgår af dokumentet Dækningsoversigt - tilbud i bilag … at Danica Pension *ikke* skal have helbredsoplysninger.

- at det fremgår på samme side, at tilbuddet (alene) er afhængig af, at min klient oplyser sin korrekte stilling ved accepten.

- at det har formodningen imod sig, at der er yderligere betingelser, der knytter sig til accepten, idet Danica Pension i modsat fald burde have præciseret dette.

- at det angives i fremsendelsesskrivelsen bilag …, at helbredsattesten skal *bruges* på baggrund af størrelsen af dækningen ved tab af erhvervsevne. Det fremtræder ikke som en betingelse. Herunder også når bemærkningen sammenholdes med at det i øvrigt fremgår af tilbudsmaterialet at der ikke kræves helbredsoplysninger.

- at forsikringsbegæringen ikke indeholder samtykkeerklæring til indhentelse af lægelige oplysninger.

– at min klients helbredsattest forud for færdselsuheldet den 3. december 2010 må betegnes som 'blank'.

- at tilbuddet angiver at have virkningstidspunkt pr. 1. december 2010, og at Danica Pension herved har angivet hvornår ansvaret indtræffer jf. Forsikringsaftalelovens § 11.

- at min klient i forbindelse med accepten af 6. december 2010 har overholdt oplysningspligten i relation til færdselsuheldet den 3. december 2010."

4. 81.077

Af selskabets tilbud af 24/11 2010, som advokaten henviser til, fremgår bl.a.:

"Vi sender her et tilbud på en pensionsordning.
…
Vi har vedlagt en helbredsattest, som vi skal bruge på grund af størrelsen af din tab af erhvervsevne dækning. Attesten beder vi dig tage med til din læge - vi betaler naturligvis din læges honorar.

Hvad skal du gøre?
Hvis du gerne vil have pensionsordningen, skal du blot udfylde og skrive under på begæringen og sende den til os, inden der er gået tre uger.
…
Dækningsoversigt - tilbud
Her kan du se detaljerne i tilbuddet. Denne dækningsoversigt gælder pr. 01.12.2010.
…
Øvrige oplysninger
…
Erhverv
…
Tilbuddet er afhængig af, at du oplyser din korrekte stilling ved accepten.

Helbred
Vi skal ikke have helbredsoplysninger.
…
Gyldighed
Tilbuddet gælder i tre uger."

Af begæringen, som klageren underskrev den 6/12 2010, fremgår bl.a.:

"**Udbetaling/præmie**
Jeg er klar over, at Danica Pension forudsætter, at de udbetalinger, der er nævnt i denne begæring og præmien for den dækning, jeg har ønsket, er i overensstemmelse med selskabets forsikringsbetingelser og tarifgrundlag, som Danica Pension har anmeldt til Finanstilsynet. Jeg er også klar over, at Danica Pension kan forlange tilfredsstillende helbredsoplysninger."

Selskabet har i brev af 25/8 2011 til nævnet redegjort for sagen og sin stillingtagen hertil. Af brevet fremgår bl.a.:

"**Sagsforløb**
[Klager] kontakter telefonisk Danica Pension 10. november 2010, da han som medlem af fagforeningen for lønmodtagere og selvstændige Business Danmark, ønsker at tegne en pensions- og forsikringsordning hos Danica Pension under Business Danmarks rammeaftale.

Tilbud nr. 1
På baggrund af [klagers] henvendelse d. 10. november 2010 fremsender Danica Pension et tilbud til [klager] d. 12. november 2011. Tilbuddet er vedlagt som sagens bilag …

Det fremgår af tilbuddets første side, at der er tale om et tilbud, som er betinget af at [klager] kan aflevere helbredsoplysninger, der efter Danicas vurdering er tilfredsstillende. Det fremgår ligeledes, at begæring såvel som helbredsattest skal udfyldes, underskrives og returneres indenfor 3 uger.

Ydermere fremgår det af tilbuddets s. 9, at tilfredsstillende helbredsoplysninger er en forudsætning for at Danica Pension kan tilbyde [klager] de ønskede dækninger.

Der kan således ikke herske tvivl om, at Danica Pension har fremsendt et tilbud betinget af indlevering af en korrekt udfyldt og underskrevet helbredsattest.

Tilbud nr. 2

[Klager] kontakter herefter Danica Pension, da han ønsker forhøjede dækninger ved tab af erhvervsevne og ved død samt et øget pensionsbidrag. Disse forbedrede dækninger udløser, at der skal udfyldes en ny helbredsattest og [klager] oplyses dette telefonisk, da han kontakter Danica Pension for at bede om et nyt og bedre tilbud.

Dette er baggrunden for, at Danica Pension d. 24. november 2010 fremsender et nyt tilbud til [klager] vedlagt helbredsattest samt begæring. Under punktet Helbred på dette tilbuds side 9 oplyses fejlagtigt, at selskabet ikke skal bruge helbredsoplysninger, men sammen med tilbuddet modtager [klager] en helbredsattest ligesom det oplyses i følgebrevet, at helbredsattesten bedes udfyldt og returneret.

Dette er da også årsagen til, at [klager] ved modtagelse af tilbuddet med forhøjede dækninger d. 24. november 2010 straks kontakter sin læge med henblik på at få udfyldt helbredsattesten 7. december 2010.

Der synes derfor ikke at være tvivl om, at [klager] har været bekendt med, at selskabet betragter det som en afgørende forudsætning for tilbuddet og den senere antagelse og vurdering af vilkårene for antagelsen, at [klager] afleverede en korrekt udfyldt og underskrevet helbredsattest.

Begæring & helbredsoplysninger

Næste gang Danica Pension hører fra [klager] er ved fremsendelse af hans underskrevne begæring ved advokat … modtaget 7. december 2010.

Det er ikke sædvanligt, at Danica Pensions privatkunder fremsender deres begæring ved brug af advokat.

Advokat … oplyser på vegne af sin klient, at [klager] har været udsat for et trafikuheld d. 3. december 2010. Samtidig beder advokaten selskabet bekræfte, at [klager] i øvrigt kan betragtes som indtegnet uden helbredsforbehold pr. 1. december 2010.

Som bekendt er et afsendt tilbud fra et livsforsikringsselskab aftaleretligt at betragte som en opfordring til kunden om at afgive tilbud til forsikringsselskabet ved at underskrive den medsendte begæring, idet det er en forudsætning for aftalens indgåelse, at forsikringsselskabet får mulighed for at vurdere risikooplysninger, i den konkrete situation i form af kundens helbredsoplysninger.

Antagelse af en kunde uden afgivelse af helbredsoplysninger må for et livsforsikringsselskab anses for at være ualmindeligt byrdefuldt, da en sådan antagelse reelt vil ske uden en egentlig risikovurdering.

Der er da heller ikke i [klagers] tilbud eller i den øvrige korrespondance mellem selskabet og klager nævnt eller fremhævet nogle steder, at Danica Pension i dette konkrete tilfælde agtede

at afvige fra almindelig kutyme og branchesædvane og indtegne en for selskabet i øvrigt ukendt kunde uden risikovurdering.

Tværtimod er det angivet på den underskrevne begærings side 3, at Danica kan forlange tilfredsstillende helbredsoplysninger. Dette forhold erklærer [klager] sig indforstået med ved sin underskrift på den fremsendte begæring.

Ydermere er [klager] ved sine henvendelser til Danica Pension telefonisk flere gange gjort opmærksom på kravet om helbredsoplysninger, et krav der desuden er nævnt i det oprindelige tilbud af 12. november 2010 og i fremsendelsesbrevet til tilbuddet af 24. november 2010.

Det har derfor formodningen i mod sig, at selskabet ved kundens efterfølgende anmodning om forhøjede dækninger, i denne situation skulle vælge et lempeligere antagelsesgrundlag for [klager] end det der gjaldt for tilbud nr. 1.

[Klager] bekræfter i øvrigt selv netop denne sammenhæng i antagelsesprocessen, da han jo bestiller tid ved egen læge umiddelbart efter modtagelsen af tilbuddet med forhøjede dækninger, og der synes ikke at være opstået forhold i øvrigt, der kan danne grundlag for at [klager] pludselig *ikke* skulle afgive helbredsoplysninger til selskabet.

Der kan på den baggrund ikke herske tvivl om, at det har været åbenlyst for [klager], at Danica Pensions indsættelse af sætningen på side 9 i tilbuddet af 24. november 2010 under pkt. 'Helbred - Vi skal ikke have helbredsoplysninger' er sket ved fejlskrift jf. AFTL § 32, stk. 1.

Aftalens indgåelse

Som nævnt anses et tilbud fra et livsforsikringsselskab til en kunde alene som en opfordring til kunden om at give tilbud til forsikringsselskabet ved at underskrive den medsendte begæring. Først når forsikringsselskabet har foretaget en risikobedømmelse, som sker efter modtagelses af den underskrevne begæring og den udfyldte helbredsattest, kan selskabet acceptere begæringen - og kundens tilbud - og derved etablere en forsikringsaftale.

[Klager] har først underskrevet og fremsendt begæringen til Danica Pension d. 6. december 2010. Uanset at selskabets tilbud af 24. november 2010 indeholder et kort overblik samt dækningsoversigt pr. 1. december 2010, kan denne dato ikke anses for at danne tidspunkt for aftalens etablering, når begæringen, som jo er tilbuddet til selskabet, først underskrives 6. december 2010.

Det er efter omstændighederne som redegjort ovenfor utvivlsomt, at [klager] sammen med sit tilbud til selskabet skal afgive korrekte og fyldestgørende helbredsoplysninger pr. 6. december 2010. Herefter foretager Danica Pension en risikobedømmelse og indhenter eventuelt yderligere helbredsoplysninger til vurdering af [klagers] begæring.

Først når den samlede risikobedømmelse er afsluttet, fremsender selskabet aftale om antagelse og dette sker som bekendt heller ikke med tilbagevirkende kraft, men alene med virkning fra det tidspunkt, hvor Danica Pension har modtaget alle relevante helbredsoplysninger og haft mulighed for at foretage en vurdering heraf.

Sammenfatning

Sammenfattende er det Danica Pensions opfattelse, at der i overensstemmelse med aftaleloven og almindelig sædvane samt årelang retspraksis alene er tale om en opfordring til kunden om at gøre tilbud, ved selskabets fremsendelse af tilbud om forsikring 24. november 2010. Det forhold, at der ved fejlskrift på side 9 i tilbuddet angives, at selskabet ikke skal bru-

ge helbredsoplysninger kan ikke tilsidesætte den almindelige praksis om risikovurdering ved antagelse af nye kunder i et livsforsikringsselskab.

Fejlskriften på side 9 i tilbuddet af 24. november 2010 kan heller ikke tilsidesætte, at Danica Pension i fremsendelsesbrevet af 24. november 2010 oplyser om kravet om tilfredsstillende helbredsoplysninger samt at der på begæringens side 3 nævnes, at selskabet kan forlange tilfredsstillende helbredsoplysninger.

Danica Pension har ligeledes i sit første tilbud af 12. november 2010 samtlige tilsvarende steder - inkl. dette tilbuds side 9 - angivet, at det er en forudsætning for antagelse, at der kan afleveres tilfredsstillende helbredsoplysninger til brug for risikovurderingen i selskabet.

[Klager] er opmærksom på forholdet omkring helbredsoplysningerne og modtager sammen med tilbuddet d. 24. november 2010 en helbredsattest til udfyldelse og bestiller samme dag tid hos lægen d. 7. december 2010.

Det forhold, at [klager] i den mellemliggende periode - 3. december 2010 - er udsat for et trafikuheld, skal naturligvis indgå i selskabets risikovurdering ved antagelse af [klager], da antagelse som bekendt først finder sted ved selskabets fremsendelse antagelsesbrev samt forsikringsbetingelser."

Af tilbuddet af 12/11 2010, som selskabet henviser til, fremgår bl.a.:

"Vi sender her et tilbud på en pensionsordning.
…
Hvad skal du gøre?
Hvis du gerne vil have pensionsordningen, skal du blot udfylde og skrive under på begæringen og helbredserklæringen og sende dem til os, inden der er gået tre uger.

Herefter vurderer vi helbredsoplysningerne - vores tilbud er betinget af, at helbredsoplysningerne er tilfredsstillende.
…
Dækningsoversigt - tilbud
…
Øvrige oplysninger
…
Helbred
Vi forudsætter, at helbredsoplysningerne er tilfredsstillende - efter vores vurdering.
…
Gyldighed
Tilbuddet gælder i tre uger."

Til det af selskabet anførte har klagerens advokat i brev af 21/9 2011 til nævnet bl.a. bemærket følgende:

"Vedrørende Danica Pensions påstand om, at Danica Pension telefonisk har gjort opmærksom på, at der skulle afgives helbredsoplysninger for at tegne forsikringen oplyser min klient, at fokus fra begge parters side var rettet mod indholdet af pensionsaftalen, herunder dækningerne. Der blev ydet rådgivning i forhold til de relevante dækninger. Det bestrides, at afgivelse af helbredsoplysninger på noget tidspunkt har været angivet som en betingelse for indgåelse af forsikringsaftalen.

8. 81.077

…
Danica Pension har ligeledes gjort gældende at det er tale om fejlskrift, hvilket ikke tidligere er gjort gældende.

I tilknytning hertil bemærkes, at det i nærværende sag har formodning imod sig, at der er tale om en fejlskrift, henset til omstændighederne og indholdet af det fremsendte materiale.

Der foreligger forskellige former for forsikringsordninger, herunder også forsikringsordninger, hvor der netop Ikke skal afgives helbredsoplysninger. I nærværende sag angiver Danica Pension, at kontakten vedrørende forsikringsordningen er sket via min klients medlemskab af Business Danmark.

Dernæst bemærkes, at der er tale om indgåelse af aftale om en forsikringstype, der er vanskelig for privatpersoner at sætte sig ind i, og her må man gå ud fra at Danica Pension som den professionelle part informerer klart og tydeligt omkring vilkår og eventuelle betingelser for tegning af forsikringen.

Disse forsikringsordninger er ikke nogle der typisk tegnes flere gange af samme person, og derfor er det meget vanskeligt for en privatperson at konstatere hvad der er sædvanligt i den sammenhæng.

Såfremt det mod forventning, kan lægges til grund at der foreligger fejlskrift, gøres det gældende at min klient ikke har været i ond tro herom.

Min klient har som nævnt ovenfor ikke haft anledning til at tro, at der er tale om en fejlskrift, og min klient er desuden ikke den nærmeste til at bære risikoen for en eventuel fejlskrift.

Angående Danica Pensions bemærkning om, at det er usædvanligt, at privatkunder fremsender en begæring ved brug af advokat, skal det understreges, at min klient som tidligere nævnt var udsat for en trafikulykke den 3. december 2010, og at det i den forbindelse er ganske sædvanligt, at overdrage sine forsikrings- og erstatningsmæssige interesser til sin advokat."

Nævnet udtaler:

Klageren blev i det første tilbud informeret om, at tilbuddet var betinget af tilfredsstillende helbredsoplysninger. Vedlagt begge tilbud var endvidere en helbredsattest, som skulle udfyldes af hans læge, hvilket han også i forbindelse med det andet tilbud blev orienteret om. Henset hertil finder nævnet, at det må have stået klart for klageren, at selskabets tilbud var betinget af tilfredsstillende helbredsoplysninger. På baggrund heraf finder nævnet, at der ikke er indgået en aftale om pensionsordning.

9. 81.077

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Marianne Højgaard Pedersen
formand